

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.10.1984, sp. zn. 7 Cz 28/84, ECLI:CZ:NS:1984:7.CZ.28.1984.1

Číslo: 4/1986

Právní věta: Ľarchavosť pracovníčky v čase uzavretia dohody o rozviazaní pracovného pomeru nie je dôvodom neplatnosti tejto dohody, a to ani v prípade osamelej pracovníčky, ktorá o svojej ľarchavosti v tom čase nevedela.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.10.1984

Spisová značka: 7 Cz 28/84

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ochrana žen a matek, Skončení pracovního poměru dohodou

Předpisy: 65/1965 Sb. § 43
§ 64

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyňa sa žalobou domáhala, aby súd rozsudkom určil, že rozviazanie pracovného pomeru so žalovanou organizáciou dohodou z 30. 5. 1983 je neplatné a že pracovný pomer medzi nimi trvá. Súčasne žiadala, aby žalovaná organizácia bola zaviazaná nahradiť jej stratu na zárobku od 1. 6. 1983 i trovy konania.

V odôvodnení žaloby uviedla, že neskôr zistila, že je ľarchavá a že ľarchavá bola už v čase uzavretia dohody, o čom však v tom čase nevedela; túto okolnosť považovala z hľadiska neplatnosti rozviazania pracovného pomeru za rozhodujúcu. Žalobkyňa ďalej poukazovala na to, že je osamelou pracovníčkou a živiteľkou rodiny.

Žalovaná organizácia žiadala žalobu zamietnuť. Uvádza, že pracovný pomer so žalobkyňou skončil k 31. 5. 1983 dohodou, ktorú uzavreli 19. 5. 1983, kedy na popud riaditeľa žalovanej organizácie žalobkyňa upresnila termín, ku ktorému chce skončiť pracovný pomer, a s jej žiadosťou riaditeľ súhlasil. Poukazovala aj na okolnosť, že žalobkyňa mala už od júna 1983 zabezpečené zamestnanie vo výrobnom družstve B., ktoré si ešte koncom mája 1983 vyžiadalo jej kádrové materiály. Pokiaľ išlo o ľarchavosť žalobkyne, uviedla žalovaná organizácia, že o nej nevedela, avšak pre platnosť dohody o skončení pracovného pomeru to nepovažovala za právne významné.

Okresný súd v Banskej Bystrici rozsudkom určil, že rozviazanie pracovného pomeru medzi

účastníkmi dohodou k 31. 5. 1983 je neplatné, pracovný pomer trvá ďalej a končí uplynutím výpovednej lehoty, t. j. 31. 12. 1983. Žalovanú organizáciu zaviazal zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy za obdobie od 1. 6. do 15. 6. 1983, t. j. do vyhlásenia rozsudku, v sume 2750,80,- Kčs ako aj trovy konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že medzi účastníkmi síce došlo k uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru k 31. 5. 1983 (aj keď dohoda nebola uzavretá písomne), súd však v zmysle ustanovenia § 242 ods. 1 Zák. práce a článku III základných zásad Zákonníka práce vyslovil, že táto dohoda je neplatná, lebo je v rozpore so záujmom spoločnosti i žalobkyně, keďže žalobkyňa bola v čase uzavretia dohody ťarchavá a kedy o tejto skutočnosti bola vedela, nebola by ju uzavrela.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici svojím rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o neplatnosti skončenia pracovného pomeru dohodou k 31. 5. 1983 a vo výroku o náhrade mzdy i trovách konania, a to v postate z tých istých dôvodov.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedenými rozsudkami bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Ak sa organizácia a pracovník dohodnú na rozviazaní pracovného pomeru, končí sa pracovný pomer dojednaným dňom (§ 43 ods. 1 Zák. práce.).

Neplatný je právny úkon, ktorý sa svojím obsahom alebo účelom prieči zákonu alebo ho obchádza alebo sa inak prieči záujmom spoločnosti, ktorý sa neurobil slobodne, vážne, určite alebo zrozumiteľne a ktorým sa pracovník vopred vzdáva svojich práv (§ 242 ods. 1 písm. a, b) , c/ Zák. práce).

Týmito ustanoveniami sa súdy obidvoch stupňov v prejednávanej veci dôsledne neriadili.

Treba súhlasiť so záverom oboch súdov v otázke jestvovania dohody z 19. 5. 1983 o rozviazaní pracovného pomeru účastníkmi k 31. 5. 1983. Oba súdy vychádzali z preukázanej skutočnosti, že žalobkyňa sa vážne uchádzala o zamestnanie u inej organizácie od júna 1983, a preto neuverili jej tvrdeniu, že pracovný pomer mienila skončiť až k 1. 1. 1984.

Nemožno však súhlasiť s ich zhodným názorom, že uvedená dohoda o rozviazaní pracovného pomeru je v zmysle ustanovenia § 242 ods. 1 písm. a) a c) Zák. práce neplatná, keď žalobkyňa v čase jej uzavretia nevedela o svojej ťarchavosti, takže sa rozhodovala s neznalosťou veci a tak sa vopred vzdala svojich práv.

Ťarchavosť pracovníčky je dôvodom, pre ktorý jej organizácia nemôže dať výpoveď, neznamená však, že by pracovníčka nemohla dať výpoveď alebo platne skončiť pracovný pomer dohodou.

Ťarchavosť žalobkyne teda nemala za následok neplatnosť dohody z hľadiska náležitosti prejavu vôle, a to ani v prípade, že šlo o osamelú ženu; nešlo o prípad, ktorý by bolo možné hodnotiť ako vzdanie sa svojich práv pracovníkom vopred. Vzhľadom na to nebolo možné žalovanú organizáciu zaviazať na náhradu mzdy.

Ak teda súdy, ktoré správne zistili skutočný stav veci, vyslovili neplatnosť rozviazania pracovného pomeru iba z toho dôvodu, že žalobkyňa bola v čase rozviazania pracovného pomeru ťarchavá, porušil zákon v ustanoveniach § 132 a § 153 ods. 1 O. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 43 ods. 1 a § 242 ods. 1 písm. a) a c) Zák. práce a odvolací súd aj v ustanoveniach § 219 a § 220 ods. 1 O. s. p.